

**8. ULUSLARARASI
BEDIÜZZAMAN
SEMPOZYUMU**

(18-20 Kasım 2007, İstanbul-Türkiye)

ADALET

**İnsanlık Onuruna Layık
Bir Dünya İçin**

İSTANBUL İLİM VE KÜLTÜR VAKFI

Rüstem Paşa Medresesi Sururi Mah. Medrese Sok.

No: 2 34120 Eminönü-İstanbul

Tel: +90 212 527 81 81-82-83 • Fax: +90 212 527 80 80

www.istikv.org • iikv@istikv.org

ISBN: 978-975-269-376-0

Baskı Tarihi: Kasım 2007

KÂİNATTA HÜKÜMFERMA İLAHÎ ADALET KARŞISINDA GÜNÜMÜZ İNSANININ NEZAFET, İKTİSAT, İBADET VE ADALETİ

Prof. Dr. Şahin Akkaya¹

ÖZET

Bu tebliğde; Allah'ın kâinatta hükümferma adalet-i tammesi olan İlahî Adaleti karşısında, günümüz insanının nezafet, iktisat, ibadet ve adaleti ele alınmaktadır. Bunun için önce, kâinatta nizam, intizam ve dengeyi sağlayan ve bütün kâinat ve mevcudatın düstur-u hareketi olan İlahî Adalet konusu; Adl, Kuddûs, Hakem ve Hakîm isimleriyle kısaca açıklanmıştır. Bilâhare kâinatta hükümferma bu İlahî Adalet karşısında günümüz insanının nezafet, iktisat, ibadet ve adaleti ele alınarak, çözüm yolları aranmıştır. Şükürsüzlük, adaletsizlik, iktisatsızlık ve nezafetsizliğiyle; kâinatta hükümferma İlahî Adaletten alabildiğine uzaklaşmış olan günümüz insanlık âleminin **irşada** muhtaç olduğu ve bunun için, toplumu idare edenlerin **Semavî Kitaplara** kulak vermeleri gerektiği sonucuna varılmıştır. Bir insanı her türlü fenâlıktan ve adaletsizlikten alıkoymanın ve onu

¹ **Prof. Dr. Şahin Akkaya:** 1947 yılında Eskişehir'in Mihalıççık ilçesinde doğdu. Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ni bitirdikten sonra;1969-1974 yılları arasında Fransa'da kalarak doktorasını Ekonometri dalında Bordeaux I Üniversitesi'nde tamamladı. İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi'nde, aynı dalda 1982'de Doçent, 1989 da Profesör oldu. 1993-1997 döneminde "Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanlığı yaptı. 2001 yılında bu Üniversite'den emekli oldu. Bu tarihten beri Risale-i Nurların Fransızca'ya tercümesi üzerinde çalışmaktadır; tercüme ettiği Ayet-ül-Kübra Risalesi İhlas Nur Neşriyat tarafından yayınlanmış bulunmaktadır. Kendisinin Moral Dergisi'nde ve Kahramanmaraş Gazetesi'nde Risale-i Nurlar üzerine yayınlanmış makaleleri vardır.

huzur ve sükûna kavuşturmanın tek çaresi, onun Allah'a ve Ahirete imanını kuvvetlendirmektir. Bunun yolu da; insanın dünya-ahiret saadeti vesilesi olan Taklidî İmanı, İman-ı Tahkikiye tebdil eden, Asrımızın Kur'an Tefsiri Risale-i Nurlardan geçmektedir. Günümüzde Risale-i Nurlar Kur'an'dan sonra dünyada en çok okunan kitaplardır. Tüm insanlığın huzur ve saadeti için; bugüne kadar kırka yakın dile çevrilmiş olan Risale-i Nurlara sahip çıkılarak, resmî makamların onları resmen neşretmesi, gençlere okullarda okutması gerekmektedir. Zaten Risale-i Nur eserlerinde; Risale-i Nurların ileride resmen neşrine mecbur olacağı haber verilmektedir.

I. KÂİNATTA HÜKÜMFERMA İLAHİ ADALET

“Evet, kâinat o Hâlık'ın nurunun gölgesi, esmâsının tecelliyatı, ef'alinin âsârıdır.” (Risale-i Nur Külliyyatından; **Mesnevi-i Nuriye: 62**)

Allah'ın Rububiyet Kanunlarına bağlı bir emr-i İlahî olan kainatta hükümferma adalet-i tammesi, konumuzla bağlantılı olarak, İsm-i Adl, İsm-i Kuddûs ve İsm-i Rab ve Rahîm, İsm-i Hakem ve Hakîm başlıklarıyla, Risale-i Nur Külliyyatı ışığında aşağıda kısaca incelenmektedir.

1. İsm-i Adl (İlahî Adalet)

İsm-i Azam'ın altı nurundan biri olan ADL isminin yansıması olan ADALET, kâinatta mizan (ölçü) ve denge (nizam) olarak tecelli etmektedir. Kâinatta, zerrattan seyyarata kadar herşey dengeli ve ölçülü, mizanlı şekilde dağıtılmakta, tevzin edilmektedir. (Kâinattaki **ekolojik dengede** olduğu gibi.) Kâinatta hükümferma adalet-i tamme olan; **“Varlıkta Adalet** tam olarak tecelli etmiştir, yani varlık aleminde herşey yerli yerindedir. Varlık, ilk varoluş biçimleri itibarıyla adalet üzerine olmuş ve son deme kadar var oluşunu bu şekilde devam ettirmek üzere emir almıştır. Bu bir **Emr-i İlahidir** ki, insan hakkıyla tefekkür edecek olsa, filhakika kendisinin de haksızlık ve zulüm olmadan, adalet üzere hareket edebileceğini ve esasında böyle hareket etmesi gerektiğini anlar. ...Allah varlığı hangi temeller üzerinde kurduysa, insan fitratı da aynı temeller üzerindedir.”² Gerçekten de insan Allah'ın emirlerine göre hareket etmediğinde hem kendi hayatına, hem çevresine zarar verebilmektedir.

“Hem adalet ve mîzan ile iş görüldüğüne bürhan mı istersin? Herşeye hassas mizanlarla, mahsus ölçülerle vücut vermek, sûret giydirmek, yerli yerine koymak, nihaysiz bir adalet ve mîzan ile iş görüldüğünü gösterir. Hem her hak sa-

² Ali Bulaç: “Adalet üzerine”, **Köprü Dergisi**, Sayı. 92 (Adalet Özel Sayısı), Güz 2005, İstanbul, sh. 48 ve sh. 53

hibine istidadı nisbetinde hakkını vermek, yani vücudunun bütün levâzimatını, bekasının bütün cihâzâtını en münasip bir tarzda vermek, nihayetsiz bir adalet elini gösterir.”³

“Bu hadsiz mevcudatta olan tahavvülât ve varidat ve masarif; herbir anda umum kâinatı görür, nazar-ı teftişinden geçirir bir tek Zâtın mîzaniyle ölçülür, tartılır... Yoksa esbab başıboş olsalardı veyahut maksatsız serseri tesadüf ve mîzansız kör kuvvete ve şuursuz zulmetli tabiata havale edilseydi, o müvazene-i eşya ve müvazene-i kainat öyle bozulacaktı ki, bir senede, belki bir günde hercü-merc olurdu. Yani deniz, karma karışık şeylerle dolacaktı, taaffün edecekti; hava gazat-ı muzırına ile zehirlenecekti; zemin ise, bir mezbele, bir mezbaha, bir bataklığa dönecekti. Dünya boğulacaktı... Küre-i Arz, bir senede yirmi dört bin senelik bir dairede gezer, seyahat eder. (Yaklaşık saniyede otuz altı km. hızla bir yılda bir milyar yüz otuz milyon km. mesafeyi kateder.) O harika süratiyle beraber zeminin yüzünde dizilmiş, istif edilmiş eşyayı dağıtmıyor, sarsmıyor fezaya fırlatmıyor. Eğer sürati bir parça tezyid veya tenkis edilseydi, sekencesini havaya fırlatıp fezada dağıtacaktı.”⁴ Bu nihayetsiz fezada Allah’ımızın kudret eli, bizleri binlerce yıldır, jetlerden çok daha süratli, görünmeyen bir hızla sürekli uçuruyor!

İnsandaki İlahî Adalet-i Tamme:

Makro alem olan kainattaki bu muvazene ve denge (adalet), mikro alem olan, yani kainatın bir nümunesi ve meyvesi olan insanda da tecelli etmektedir: “Hem nasıl ki: Senin göz bebeğinden bir hüceyre, gözünde bir nisbeti ve bir vazifesi var. Senin başın heyet-i umumiyyesi nisbetinde dahi hikmetli bir vazifesi ve hizmeti vardır. **Zerre miktar şaşırrsa, sıhhat ve idare-i beden bozulur.** Kan damarlarına, his ve hareket asablarına, hatta bedeninin heyet-i umumiyesinde birer mahsus vazifesi, hikmetli birer vaziyeti vardır.”⁵ (Gözdeki bu tek hücreye bu vazifeleri adaletle kim yaptırıyor?) İnsan, kainattaki adalet-i tammeye ve Allah’ın Rububiyet kanunlarına, O’nun daire-i emrinden hariç hareketiyle, kendi bedeninin sağlığını bozduğu gibi; sosyal hayatın düzenini de bozmaktadır. Kâinat gibi, insanın da herşeyi kader ile tayin edilen bir ölçü ve denge içindedir, tesadüfi değildir. Nitekim doğan insanların erkek ve kız olarak cinsiyetindeki denge de bunu göstermiyor mu?

³ Said Nursî: **Sözler**, Envar Neşriyat, İstanbul, 1985, sh. 66

⁴ Said Nursî: **Lem’alar**, Envar Neşriyat, İstanbul, 1986, sh. 308

⁵ Said Nursî: **Sözler**, Envar Neşriyat, İstanbul, 1985, sh. 685

“Herşey vücudundan evvel ve vücudundan sonra yazıldığını, (En’am Suresi: 6:59) وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ gibi, pek çok âyât-ı Kur’aniye tasrih

ediyor ve **şu kâinat denilen, kudretin Kur’an-ı kebîrinin âyâtı dahi şu hükm-ü Kur’anîyi, nizam ve mizan ve intizam ve tasvir ve tezyin ve imtiyaz gibi âyât-ı tekvîniyesiyle tasdik ediyor.** Evet, şu kâinat kitabının manzum mektubatı ve mevzun âyâtı şahadet eder ki, herşey yazılıdır... Demek kaderden gelen miktar-ı mânevînin ve o miktarın emr-i mânevîsiyle zerrelere hareket ederler. Madem, maddi ve görünecek eşyada bu derece kaderin tecelliyatı var. Elbette eşyanın mürur-u zamanla giydikleri suretler ve ettikleri harekât ile hasıl olan vaziyetler dahi, bir intizam-ı kadere tâbidir... **Elhasıl:** Madem en basit ve en aşağı derece-i hayat olan nebatat hayatı, bu derece kaderin nizamına tâbidir. Elbette en yüksek derece-i hayat olan **hayat-ı insâniye**, BÜTÜN TEFERRUA-TİYLE kaderin mikyasıyla çizilmiştir ve kalemiyle yazılıyor.”⁶

Aslında, İlahî Adaleti gösteren Adl ismi içinde mütalaa edilebilmekle birlikte, İlahî Nezafet ve İktisadî ayrı başlıklar altında aşağıda ele alacağız.

2. İsm-i Kuddûs (İlahî Nezafet)

“Bu Kâinat ve bu Küre-i Arz, daim işler bir büyük fabrika ve her vakit dolar boşalır bir han, bir misafirhanedir. Halbuki böyle işlek fabrikalar, hanlar ve misafirhaneler; müzehrefatla, enkazlarla, süprüntülerle çok kirleniyorlar. Eğer pek çok dikkatle bakılmazsa ve tanzif edilmezse ve süprülüp temizlenmezse içinde durulmaz, insan onda boğulur. Halbuki bu fabrika-i kainat ve misafirhane-i Arz o derece pak, temiz ve naziftir ve o kadar kirsiz ve bulaşıksızdır ve ufunetsizdir ki, bir lüzumsuz şey ve bir menfaatsiz madde ve tesadüfî bir kir bulunmaz, zahîrî bulunsa da, çabuk bir istihale makinesine atılır, temizlenir... Demek bu saray-ı alemdeki paklık, safılık, nuranilik, temizlik, mütemadiyen hikmetli bir tanziften, bir dikkatli tathirden ileri geliyor... Demek bu saray-ı alem ve bu fabrika-i kainat, İsm-i Kuddûsün bir cilve-i azamına mazhardır ki o tanzif-i kudsiden gelen emirleri, değil yalnız denizlerin âkil-ül lâhm tanzifatçıları ve karaların kartalları, belki kurtlar ve karıncalar gibi cenazeleri toplayan sıhiye memurları dahi dinliyorlar.”⁷

İnsanoğlu umum mevcudatın düstur-u hareketi olan bu nezafeti yapmayarak, hem onların nefretlerine mazhar oluyor, hem de mütemadiyen kâinatı kirleterek, kendi kuyusunu kendi kazıyor. Kâinatta insan eli ulaşmayan herşey denge, inti-

⁶ Said Nursî: **Sözler**, age, sh. 469

⁷ Said Nursî: **Lem’alar**, Envar Neşriyat, İstanbul, 1986 sh. 304

zam ve nizam içindedir. Ancak insan, bulaşık eli ve ihtiyariyle; sıfat-ı iradeden gelen ve evâmîr-i tekvîniye tesmiye edilen, bütün kâinatta carî olan kavânin-i âdâtullaha ve Allah'ın kelâmı semavî kitaplara muhalefetiyle o dengeleri bozuyor.⁸

3. İsm-i Rab ve Rahîm- İsm-i Hakem ve Hakîm (İlahî İktisat)

“Hem herşeyin hilkatinde gayet derecede hüsn-ü sanat bulunması; nihayet derecede HAKÎM bir Saniin nakşı olduğunu gösterir. Evet şu küçük insan bedeni içinde bütün kâinatın fihristesini, bütün hazâin-i rahmetin anahtarlarını, bütün esmalarının âyinelerini dercetmek; nihayet derecede bir hüsn-ü sanat içinde bir hikmeti gösterir.”⁹ “Fâtır-ı HAKÎM, insanın vücudunu mükemmel bir saray suretinde ve muntazam bir şehir misâlinde yaratmış.”¹⁰

“Allah'ın el-ADL ismi, el-HAKEM ismiyle de ilgilidir ki bu, varlıktaki adaletin doğru bir hüküm ve hikmet üzere olduğunun çarpıcı ifadelerinden biridir. Bizim gözümüze kusur, eksiklik, yanlışlık olarak çarpan nice olayın gerisinde belli bir **hikmet** vardır. Belki de “adaletsizlikmiş” gibi görünen çirkinlikler, kusurlar, eksiklikler, özürler olmasaydı, mahiyetler arasında mukayese yapmamız; doğruyu yanlıştan, güzeli çirkinden, iyiyi kötüden, hayrı şerden, hakkı batıldan ayırmamız mümkün olmazdı.”¹¹

“Evet, Risale-i Nur'un çok cüzlerinde kati bürhanlarla isbat edilmiş ki: İsm-i HAKEM ve İSM-İ HAKÎM'in bir cilvesi olan fiil-i tanzim ve nizam ve **İsm-i Adl ve Adilin bir cilvesi olan fiil-i tevzîn ve mîzan** ve ism-i Cemîl ve KERÎM'in bir cilvesi olan fiil-i tezyin ve İHSAN ve İsm-i RAB ve RAHÎM'in bir cilvesi olan fiil-i terbiye ve İN'AM; bu daire-i âzam-ı Âlemde, herbiri bir tek hakikat ve bir tek fiil olduklarından, bir tek Zatın vücûb-u vücûdunu ve vahdetini gösteriyorlar.”¹²

“HÂLIK-I RAHÎM, nev-i beşere verdiği nîmetlerin mukabilinde ŞÜKÜR istiyor. İsrâf ise şükre zıttır, nîmete karşı hasâretli bir istihfaftır. İKTİSAT ise, nîmete karşı ticaretli bir ihtiramdır.”¹³

⁸ Bkz. Said Nursî: **Mesnevî-i Nuriye** (Çev. Abdülmecid Nursî), Envar Neşriyat, İstanbul, 1993, sh. 250

⁹ Said Nursî: **Sözler**, age, sh. 66

¹⁰ Said Nursî: **Lem'alar**, age, sh. 139

¹¹ Ali Bulaç: “Adalet üzerine” age, sh. 52

¹² Said Nursî: **Lem'alar**, age, sh. 306

¹³ Said Nursî: **Lem'alar**, age, sh. 139

Sâni-i Zülcelâl, İsm-i HAKÎM'in muktezâsiyle, herşeyde en hafif sûreti, en kısa yolu, en kolay tarzı, en faideli şekli **ehemmiyetle** takib ettiği gösteriyor ki; israf, abesiyet, faidesizlik, fitratta yoktur. İsrâf ise, İsm-i HAKÎM'in zıddı olduğu gibi; İKTİSAT onun lâzımıdır ve düstur-u esâsıdır. Ey iktisadsız israfçı insan! BÜTÜN KÂİNATIN EN ESASLI DÜSTURU OLAN İKTİSADI yapmadığından, ne kadar hilâf-ı hakikat hareket ettiğini bil!

كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا (A'raf Suresi,7:31) âyeti ne kadar esaslı, geniş bir düsturu ders verdiğini anla¹⁴

“AHLÂK-I ÂLİYE-İ PEYGAMBERİYYEDEN (ASM) olan ve belki KÂİNATTAKİ NİZÂM-I HİKMET-İ İLAHİYYENİN MEDARLARINDAN OLAN İKTİSAT ise, sefillik ve bahillik ve tamahkârlık ve hırsın bir halitası olan hisset ile hiç münasebeti yok.”¹⁵ “Ey israfçı, iktisadsız ... ey zulümlü, adaletsiz...ey kirli, nezâfetsiz bedbaht insan! Bütün kâinatın ve bütün mevcudatın düstur-u hareketi olan iktisat ve nezafet ve adaleti yapmadığından, umum mevcudata muhalefetinle, mânen onların nefretlerine ve hiddetlerine mazhar oluyorsun. Neye dayanıyorsun ki; umum mevcudatı zulmünle, mîzansızlığıyla, israfınla nezafetsizliğiyle kızdırıyorsun? Evet, İSM-İ HAKÎM'in cilve-i âzamından olan hikmet-i âmme-i kâinat, iktisat ve israfsızlık üzerinde hareket ediyor. İktisadı emrediyor. Ve İsm-i Adl'in cilve-i âzamından gelen KÂİNATTAKİ ADALET-İ TÂMME, umum eşyanın muvazenelerini idare ediyor. Ve beşere de adaleti emrediyor. Sure-i Rahmânda

وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿٥٥﴾ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٥٦﴾

وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ (Rahmân Suresi: 55:7-9)

Âyetindeki dört mertebe, dört nevî mîzana işaret eden dört defa MÎZAN zikretmesi, kâinattaki mîzanın derece-i azametini ve fevkalâde pek büyük ehemmiyetini gösteriyor. Evet hiçbir şeyde israf olmadığı gibi, hiçbir şeyde de hakiki zulüm ve mîzansızlık yoktur. Ve İsm-i Kuddûsün cilve-i âzamından gelen tanzîf ve nezafet, bütün kâinatın mevcudatını temizliyor.

Beşerin bulaşık eli karışmamak şartıyla, hiçbir şeyde hakikî nezafetsizlik ve çirkinlik görünmüyor!... İşte, hakaik-i Kur'aniyeden ve desâtir-i İslami-

¹⁴ Said Nursî: **Lem'alar**, age, sh. 316

¹⁵ Said Nursî: **Lem'alar**, age, sh. 144

yeden olan ADALET, İKTİSAT, NEZAFET hayat-ı beşeriyede ne derece esaslı birer düstur olduğunu anla.”¹⁶

II. KÂİNATTA HÜKÜMFERMA İLAHÎ ADALET KARŞISINDA GÜNÜMÜZ BEŞER İKTİSAT VE NEZAFETİ

“Hem değil yalnız eşhastâ ve hususî cemaatlerde, belki umum nev-i beşerin saadet-i hayat-ı için en mühim bir rükün, belki devam-ı hayat-ı insaniye için en mühim bir direk zekattır” (Risale-i Nur Külliyyatından)

Günümüzde insanlık iki asra yakındır süregelen teknolojik ve iktisadi ilerlemenin bedelini; bir taraftan çevre kirliliği ile gittikçe dünyayı yaşanamaz hale getirerek; diğer taraftan sağlık, mutluluk ve huzurdan uzaklaşarak ödemektedir. **“İnsanı yaşatan sadece gelir değildir... İktisadî yönden ilerlemenin bedeli, çevrenin kirlenmesine ve insanın mutluluk ve huzurdan uzaklaşmasına sebep oluyorsa, insanlar iktisadî başarının esiri olmuşlar demektir.”**¹⁷ Bugün maddî refahın zirvesine ulaşmış; Allah ve Ahiret inancı zayıflamış Batı’da manevî bunalım neticesi uyuşturucu, alkol, fuhşiyât gibi hertürlü kötülükler artmış, bu da hastalıklar ve intiharları artırmıştır. Dünyaya yayılmaya başlayan tüm bu menfiliklere karşı; İslam ve Hıristiyanlık başta; semavi din mensupları semavi kitaplara kulak verip, Din ve Ahlâk ilmini ön plana çıkararak, dünyanın ıslahına çalışmalıdırlar. Günümüzde zorunlu ihtiyaçların dörtten yirmiyeye çıkarılması sonucu haksız kazançlar artmış, insanlar fakir duruma düşürülmüştür. Bütün semavi dinler faizi yasakladığı halde, dünyada faizli iktisat ve ticaret sistemi hâkimdir.

Ayrıca, Allah’ın **كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا** “Yiyin, için fakat israf etmeyin”

(Araf suresi: 7:31), emrine alabildiğine zıt giden insanlık, israfta da had safhadadır. Bugün sadece Türkiye’de Akdenizdeki beş yıldızlı otellerde bir günde çöpe giden yemeklerin, günde ondörtbin kişiyi doyurabileceği hesaplanmış bulunmaktadır. (**Zaman Gazetesi**, 20 Mayıs 2007. sh. 1). Benzer şekilde her yıl artan içme suyu israfının önü alınmadığı takdirde, insanların yakında içmek için su bulamayacağı belirtilmektedir.

“Beşerin saadet-i hayatıyesi, iktisat ve say’e gayrette olduğunu ve onunla beşerin havas, avam tabakası birbiriyle barışabilir.” diye Risale-i Nur izah etmiş... Havâic-i gayr-ı zaruriyeyi, zarurî hacetler hükmüne getirip, görenek ve tiryakilik cihetiyle şimdiki o medenî insanın tam muhtaç olduğu dört hâcatı yerine, yirmi

¹⁶ Said Nursî: **Lem’alar**, age, sh. 309

¹⁷ Paul A. Samuelson: **İktisat** (Çev. Y. Demirgil), Menteş Kitabevi, İstanbul, 1973, sh. 902

şeye bu zamanda muhtaç oluyor. O yirmi hâcatı tam helâl bir tarzda tedarik edecek yirmiden ancak ikisi olabilir. Onsekizi muhtaç hükmünde kalır. Demek bu medeniyet-i hâzıra insanı çok fakir ediyor. O ihtiyaç cihetinde beşeri zulme, başka haram kazanmağa sevk etmiş. Biçâre avâm ve havas tabakasını daima mübarezeyle teşvik etmiş. Kur'an'ın kanun-u esasisi olan “**vücub-u zekat, hurmet-i riba**” vasıtasıyla, avamın havassa karşı itaatını ve havassın avama karşı şefkatini temin eden o kudsî kanunu bırakıp, burjuvaları zulme, fukaraları isyana sevk etmeğe mecbur etmiş. İstirahat-ı beşeriyeyi, zir ü zeber etti.¹⁸

Allah'ımızın KUDDÛS isminin bir cilvesi ve muktezası olan ulvî ve umumî tanzif karşısında günümüz insanının nezafetsizliği de meydanda. Karbondioksit, metan ve diğer ısı tutan gazlardan kaynaklanan iklim değişiklikleri ve küresel ısınma dünyayı felâkate götürmektedir. Şöyle ki: Yüz otuz ülkeden ikibin dolayındaki bilim adamı ve hükümet temsilcisinden oluşan Birleşmiş Milletler Hükümetler arası İklim Değişikliği Komisyonu, Nisan 2007 Raporunda; küresel ısınmanın sebep olduğu, dünyadaki buzulların erimesiyle yakın zamanda Batı Avrupa'da milyonlarca insanın sulak alanlarda yoksulluk içinde yaşayacağı; Asya'da açlık ve su sıkıntısı olacağı, ada devletlerinde kıyılara inşa edilen hava alanları ve yolların su altında kalacağı bildirilmektedir. Ayrıca, dünya genelinde gaz emisyonlarını azaltacak tedbirler alınmadığı takdirde, kuraklığın ormanları ortadan kaldıracığı; böcek ilaçları ve cep telefonlarının yaydığı radyasyonlar vb. sebeplerden kaynaklandığı dile getirilen arıların ortadan kaybolmaya başladığı gibi vâhim haberler sürekli dünya gündeminde yer almaktadır. Dünya Doğal Hayatı Koruma Fonu; dünyayı iklim değişikliği felaketinden kurtarmak için sadece beş yıl kaldığını, hükümetlerin biran önce karbon emisyonlarını azaltmaları gerektiğini bildirmektedir. (**Zaman Gazetesi**, 17 Mayıs 2007 sh: 32) **İnsanlığı tehdit eden bütün bu felaketler, aynı zamanda, onun halen içinde bulunduğu şirkten şükre girmesi için birer davetiye olmuş olmasın!**

III. KÂİNATTA HÜKÜMFERMA İLAHÎ ADALET KARŞISINDA GÜNÜMÜZ İNSANININ İBADETİ

“Bu kâinatın Sahibi, kâinattan zemini ve zeminden nev-i insanı intihab edip gayet büyük bir makam, bir ehemmiyet vermiş... Bütün mevcudat lisan-ı hâl ile Bismillah der... Madem herşey (bütün bitkiler, hayvanlar, hava, su vb.) mânen Bismillah der, ALLAH nâmına Allah'ın nimetlerini getirip bizlere veriyorlar. Biz dahi Bismillah demeliyiz...”¹⁹, “Mehâsin-i ubûdiyetin binlerinden yalnız buna bak ki: Nebi Aleyhisselâm, ubûdiyet cihetiyle muvahhidînin

¹⁸ Said Nursî: **Emirdağ Lahikası II**, Envar Neşriyat, İstanbul, 1990, sh. 99

¹⁹ Said Nursî: **Sözler**, age, sh. 103 ve sh. 7

kalblerini îd ve cuma ve cemaat namazlarında ittihad ettiriyor...Bu sırr-ı ittihad ile, kâinat içinde bir zerre gibi zayıf, küçük bir mahlûk olan şu İNSAN, **ubûdiyetin azameti cihetiyle** Hâlık-ı Arz ve Semavatın mahbub bir abdi ve arzın halifesi, sultanı ve hayvanatın reisi ve hilkat-ı kâinatın neticesi ve gayesi oluyor.”²⁰, “Aslında her bir insan diğer varlık türlerinin bir nev-i gibidir ve kendi dünyasında tüm varlıkların tesbihlerini, şükürlerini ve kulluklarını Cenab-ı Hakk’a sunmakla vazifelidir. Yeryüzünün halifesi olan insan, bu görevini yerine getirmekle, aslında tüm varlıkların hukuklarını çiğnemiş olur ve kendi aleyhinde davacı olmalarına yol açar.”²¹

Kur’an’daki Dört Anasır-ı Esasiye’den Adalet ve İbadet

“Kur’an’daki anasır-ı esasiye ve Kur’an’ın takip ettiği maksadlar; **Tevhid, Nübüvvet, Haşır, Adâlet ve İbadet** olmak üzere dördtür. “ Bu maksatlardan Adalet ve İbadetin birlikte alınmasının sırrı, Fatiha Suresi’nin ilk cümlesi olan **Elhamdülillah’ın tefsirinde** şöyle açıklanıyor: “Bu cümlenin Kur’an’ın başlangıcı olan Fatiha Suresine fâtiha yani başlangıç yapılması neye binaendir? **Cevap: KÂİNATIN** ve dolayısıyla insanların hilkatindeki hikmet ve gaye, (Zariyat Suresi: 51:56) وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ferman-ı Celilince, **ibadettir.**

Hamd ise, ibadetin icmalî bir sureti ve küçük bir nüshasıdır. Elhamdülillahın bu makamda zikri, hilkatın gayesini tasavvur etmeğe işaretir.”²² Burada, kâinatın ve dolayısıyla insanların hilkatindeki gaye ibadet olması ve kâinata da kahir bir adaletin varlığı sebebiyle adalet ve ibadetin birlikte alındığını sanıyoruz. Zira kâinattaki bu adalet-i tamme, bütün kâinatın ve zerrelere melaikelere, kâinata herşeyin Allah’a hamd ve ibadetini gerektiriyor ve öyledir.²³ (Allah’a isyan eden, emirlerini dinlemeyen insanlar müstesna!)

Risale-i Nur’dan yine **İşârât-ül İ’caz**’da Fatiha Suresindeki **Sırat-ı müstakim’in tefsirinde**, “Sırat-ı Müstakim’in; iffet, şecaat ve hikmetin mezcinden ve hülâsından hasıl olan **adl ve adalete** işaret ettiği” ve “ İbadetin Hakikatı” bahsinde **Adalet** şöyle açıklanmaktadır:

“İnsan bedeninde ruhun yaşayabilmesi için üç kuvvet ihdas edilmiştir: Kuvve-i Şehviyye-i Behimiyye; Kuvve-i Sebuiyye-i Gadabiyye; Kuvve-i Akliyye-i

²⁰ Said Nursî: **Lem’alar**, age, sh. 127

²¹ Said Nursî: Mustafa Said İşeri: “El Adl: Kainattaki “Dört Anasır-ı Maneviye”den Biri Adalettir.” **Köprü Dergisi**, Sayı 92 (Adalet Sayısı), Güz 2005, İstanbul, sh. 134

²² Said Nursî: **İşârât-ül İ’caz** (Arapçadan çev. Abdülmecid Nursî), Envar Neş. İstanbul, 1996, sh-12

²³ Bkz. Said Nursî: **Sözler**, age, sh. 546-558: Tahavülât-ı zerrata dair 30. söz 2. Maksad

Melekiyye. **İnsandaki bu kuvvetlere, şeriatça bir had ve nihayet tayin edilmiş ise de, fıtraten tayin edilmemiş olduğundan**, bu kuvvetlerin her birisi, “**tefrit, vasat, ifrat**” namıyla üç mertebeye ayrılırlar. Böylece bu üç kuvvenin herbirine ait tefrit, vasat ve ifrattan ibaret dokuz mertebeden, vasat olanları **adl ve adalet** iken, diğer altısı zulümdür. Bu kuvvelerin vasat (adl ve adalet) mertebeleri şunlardır: Kuvve-i Şehviyyenininki **iffettir ki**; helâline şehveti var, harama yoktur; Kuvve-i gadabiyyenininki **şecaattir ki, hukuk-u diniye ve dünyeviyesi için canını feda eder**; meşru olmayan şeylere karışmaz; Kuvve-i akliyyenin vasat mertebesi ise **hikmettir ki hakkı hak bilir, imtisal eder, bâtılı bâtlı bilir, içtinab eder...**

“Cemaat-ı insaniyye çalışmalarının semerelerini mübadele etmekte ADALETE muhtaçtır... **İnsan, santral gibi, bütün hilkatin nizamlarına ve fıtratın kanunlarına ve kâinattaki nevâmis-i ilâhiyyenin şualarına bir merkezdir. Binaenaleyh, insanın, o kanunlara intisab ve irtibat etmesi ve o namusların eteklerine yapışıp temessük etmesi lâzımdır ki, umumî cereyanı temin etsin. Ve tabakat-ı âlemde deveran eden dolapların hareketlerine muhalefetle o dolapların çarkları altında ezilmesin. Bu da ancak, o emir ve nevahîden ibaret olan İBADETLE olur.**”²⁴ Günümüzde insanların çektikleri maddî-manevî sıkıntılar ve insanlık âleminin yaşadığı adaletsizlikler, vahşet, anarşi ve savaşlar, kendisinin bu merkezi olduğu **Sıfat-ı İradeden gelen ve evamir-i tekviniye denilen bütün kâinatta cari olan kavanîn-i adatullah; ile Sıfat-ı Kelâmdan gelen, beşerin ef’al-i ihtiyariyesini tanzim eden ilahî kanunlara muhalif gitmesinden kaynaklanmıyor mu?**

IV. KÂİNATTA HÜKÜMFERMA İLAHÎ ADALET KARŞISINDA GÜNÜMÜZ BEŞER ADALETİ

“**Şüphesiz ki Allah adaletli olanları sever**” (Mümtehine Suresi: 60:8)

“**Bir kalb ve vicdan fezail-i İslamiye ile mütezeyyin olmazsa, ondan hakiki hamiyet ve sadakat ve adalet beklenilmez.**” (Risale-i Nur Külliyyatından)

“Fıtrat âleminde nizamı temin için adaletin tecellisi lâzım olduğu gibi, beşer âleminde de asayişin temini için bîtaraf adlî merciler gereklidir.”²⁵

“Hakiki adalet ve tesirli ceza odur ki, Allah’ın emri namıyla olsun. Yoksa tesiri yüzden bire iner... Had ve ceza emri-i İlahî ve adâlet-i Rabbaniye namına ic-

²⁴ Said Nursî **İşaret-ül İ’caz**, age, sh. 23 ve sh. 85

²⁵ Hekimoğlu İsmail: **Yeni Ansiklopedi 1. Cilt**, Timaş Yay. İstanbul 1991, sh. 41

ra edildiği vakit hem ruh, hem akıl, hem vicdan, hem insanîyetin mahiyetindeki lâtifeleri müteessir ve alâkadar olurlar... Saadet-i Beşeriye dünyada ADALET ile olabilir. Adalet ise doğrudan doğruya KUR'AN'ın gösterdiği yol ile olabilir... Eğer beşer çabuk aklını başına alıp adalet-i İlâhiye namına ve hakaik-ı İslâmiye dairesinde mahkemeler açmazsa, maddî ve manevî kıyametler başlarına kopacak; anarşilere, ye'cüc ve me'cüclere teslim-i silah edecekler diye kalbe ihtar edildi."²⁶

Siyaseti niçin tamamen terkettiğine dair sorulan suale Bediüzzaman'ın cevabı:

“Siyaset-i beşeriyenin en esaslı bir kanun-u esasîsi olan: “Selâmet-i millet için fertler feda edilir. Cemaatin selâmeti için eşhas kurban edilir. Vatan için herşey feda edilir.” diye; bütün nev'i beşerdeki şimdiye kadar dehşetli cinayetler, bu kanunun su'-i istimâline neş'et ettiğini kat'iyen bildim. Bu kanun-u esasî-yi beşeriye, bir hadd-i muayyenesi olmadığı için çok su'-i istimâle yol açmış. **İki harb-i umumî, bu gaddar kanun-u esasînin su'-i istimâline çıkıp, beşerin bin senelik terakkîyatını zir ü zeber ettiği gibi**, on cânî yüzünden doksan mâsumun mahvına fetva verdi. Bir menfaat-i umumî perdesi altında şahsî garazlar, bir cânî yüzünden bir kasabayı harap etti... İşte beşeriyet siyasetlerinin bu gaddar kanun-u esasîsine karşı Arş-ı A'zamdan gelen Kur'an-ı Mu'ciz-il-Beyandaki bu gelen Kanun-u esasîyi buldum:

(En'am Suresi: 6:164) وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ

(Maide Suresi:5:32) مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا

Yâni bu iki âyet bu esasî ders veriyor ki: “Bir adamın cinayetiyle başkalar mes'ul olmaz. Hem, bir mâsum, rızası olmadan, bütün insana da feda edilmez. Kendi ihtiyariyle, kendi rızasıyla kendini feda etse, o fedakârlık bir şehadettir ki, o başka meseledir.” diye HAKİKÎ ADALET-İ BEŞERİYYEYİ tesis ediyor” Bunun tafsilatını da Risale-i Nur'a havale ediyorum."²⁷ Allah'ın emirlerine göre İlâhî Adaleti tatbik eden idareciler zamanında insanlar maddî-manevî en huzurlu ve saadetli dönemlerini yaşamışlar, işlenen suçlar da en düşük seviyede kalmıştır. Bugün de durum aynıdır. Meselâ Emevî Halifelerinden Ömer bin Abdülaziz'in (Milâdi: 682-720) **Adalet-i Mahza** ile hükmetmesi; yani “**adalet adalettir, adaletin uygulaması durum ve şahsa göre değişmez**” uygulaması ile, Mısır gibi bazı bölgelerde zekat verecek fakir kalmadığı malûmdur. Asırlar boyu

²⁶ Said Nursî: **Hutbe-i Şâmiye**: Envar Neş. İstanbul, 1990, sh. 78-79 (1911'de Şam'da Cami-i Emevîde Arapça olarak irâd edilen Hutbenin Türkçe tercümesi)

²⁷ Said Nursî, **Emirdağ Lahikası II**, Envar Neş. İstanbul, 1990, sh. 98

ecdadımızın titizlikle uyguladığı; İslâmın zekat ve sadaka gibi; **sosyal adaletin**, hem malın, hem asayişin sigortası ve temel taşı olan sosyal dayanışma müesseseleri, toplumda adalet ve refah ve dayanışmayı tesis etmiş ve etmektedir. **Herkes istidat ve kabiliyetine göre çalışıp kazanırken**, yakınlarından başlayarak çevresindekilerini de düşünüp, yardım etmesi hususunda; Nisa Suresi 36. ayeti ve Kur'an'ın diğer âyetlerinde, İslam bütün toplumun dayanışma ve yardımlaşması yolunda hükümler getirir. "Allah adaleti, iyilik yapmayı ve akrabaya vermeyi emreder; fuhşiyatı, kötülüğü ve azgınlığı yasaklar." (Nahl Suresi, 16:90) Yine "**Komşusu aç iken tok yatan bizden değildir.**" diyen Peygamberimiz Aleyhisselâtu Vesselâm, toplumda huzur ve sükunu sağlayan önemli bir hüküm getirmiştir. Farz olan zekat dışında Müslümanların fakir ve muhtaçlara sadaka olarak yardımları Peygamberimiz (ASM) den beri **Vakıflar** vasıtasıyla olmuştur.²⁸

"Felsefenin şakirdi kendi nefsi için kardeşinden kaçır, onun aleyhinde dava açar. Kur'anın şakirdi ise, semavat ve arzdaki umum sâlih ibadî kendine kardeş telakki ederek, gayet samimi bir surette onlara dua eder ve saadetleriyle mesut oluyor."²⁹

Saadet-i beşeriye dünyada ancak adalet ile olabilir. Her türlü adalet-i sağlamanın yolu ise; Allah'ın emir ve yasaklarına uyan, Allah'a ve Ahirete hakikî, tahkikî bir imanla inanan fertlerin yetiştirilmesine bağlıdır. **Tahkikî İmanı** ise asrımızda; başta Kur'an, Hz. Ali, Hz. Gavs-ı Azam ve daha başka büyük evliyaullahın haberleri ile makbuliyeti tasdik edilen Risale-i Nur eserleri sağlamaktadır. Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin 1944 Denizli Mahkemesi'ndeki, Risale-i Nur'u Müdafaasından ilgi çekici bir kısım: "Makam-ı iddia, Risale-i Nur'un içtimâî derslerine ilişmek fikriyle: "Dinin tahtı ve makamı vicdandır, hükme, kanuna bağlanmaz. Eskiden bağlanmasıyla içtimâî keşmekeşler olmuştur." dedi. Ben de derim ki: "Din yalnız îmân değil, belki **amel-i sâlih** dahi dinin ikinci cüz'üdür. Acaba katl, zina, sirket, kumar, şarab gibi hayat-ı içtimaiyyeyi zehirlendiren pek çok büyük günahları işleyenleri onlardan men etmek için, yalnız hapis korkusu ve hükûmetin bir hafiyesinin görmesi tevehhümü kâfi gelir mi? O halde; her hanede, belki herkesin yanında **daima** bir polis, bir hafiyeye bulunmak lâzım gelir ki serkeş nefisler kendilerini o pisliklerden çeksinler. İşte RİSALE-İ NUR, amel-i sâlih noktasında, **îmân** canibinden, herkesin başında

²⁸ Mehmet Şeker: **İslamda Sosyal Dayanışma Müesseseleri**, TC Diyanet İşleri Başkanlığı Yay. No:240, Ankara, 1984, sh. 4

²⁹ Said Nursî: **Lem'alar**, age, sh. 119

her vakit bir manevî yasakçıyı bulundurur. Cehennem hapsini ve gazab-ı İlâhîyi hatırına getirmekle fenalıktan kolayca kurtarır.”³⁰

“Evet, **îmân** kalbde, kafada daimî bir manevi yasakçı bıraktığından fena meyelanlar histen, nefisten çıktıkça “yasaktır” der tardeder, kaçıır.³¹ **Şu halde bütün mesele insanların kalb ve kafalarına tahkiki imanı yerleştirmektir.**

“Kâinatta hükümferma Allah’ımızın herşeye şamil, tam adaleti karşısında günümüz beşer adaleti ve çözüm yolları” konusunu Risale-i Nurlara, hususan Hutbe-i Şâmiye, Münazarat ve Üstadın Risale-i Nurları savunduğu Eskişehir, Denizli ve Afyon Mahkemelerindeki Müdafaa parçalarına (13.ve 14.şua gibi) bırakarak, Bediüzzamanın bu konudaki temel çözüm yolunu aktararak bitirmek istiyoruz.

Bediüzzaman’a niçin medeniyet-i hâzıradan “mimsiz” diyerek hayat-ı içtimaiyeden çekildiğini sorduklarında, verdiği nihaî cevap.³²

“**Elhâsıl:** Medeniyet-i garbiye-i hâzıra, **semavî dinleri** tam dinlemediği için, beşeri hem fakir edip ihtiyacatı ziyadeleştirmiş. İktisat ve kanaat esasını bozup İSRAF ve hırs ve tama’ı ziyadeleştirmiş; zulüm ve harama yol açmış... Hem o muhtaç ve tenbelleşmiş beşeri, HASTA etmiş. Su-i istimâl ve israfat ile yüz nevî hastalığın sirayetine, intişarına vesile olmuş. Hem ÖLÜMÜ her vakit hâtıra getiren kesretli hastalıklar ve **dinsizlik cereyanlarının o medeniyetin içlerine yayılmasıyla**; intibaha gelip uyanmış beşerin gözü önünde ölümü idam-ı ebedî suretinde gösterip, her vakit beşeri tehdit ediyor. Bir nevi cehennem azabı veriyor...

İşte bu dehşetli musibet-i beşeriyeye karşı **Kur’an-ı Hakîm’in** dört yüz milyon (şimdi iki milyar) talebesinin intibahiyle ve içinde **semavî, kudsî kanun-u esasîleriyle** bin üç yüz sene evvel gösterdiği gibi, yine bu dört yüz milyonun kendi kudsî esasî kanunlarıyla beşerin bu üç dehşetli yarasını tedavi etmesini ve eğer yakında kıyamet kopmazsa, beşerin hem saadet-i hayat-ı dünyeviyesini, hem saadet-i hayat-ı uhreviyesini kazandıracakını; ve ölümü, idam-ı ebedîden çıkarıp âlem-i nura bir terhis tezkeresi göstermesini ve ondan çıkan medeniyetin mehasini, seyyiatına tam galebe edeceğini ve şimdiye kadar olduğu gibi; dinin bir kısmını, medeniyetin bir kısmını kazanmak için rüşvet vermek değil, belki medeniyeti ona, o SEMAVÎ KANUNLARA bir hizmetkâr, bir yardımcı edeceğini Kur’an-ı Mu’ciz-il Beyan’ın işârât ve rumuzundan anlaşıldığı gibi, Rahmet-i İlahiyeden şimdiki uyanmış beşer bekliyor, yalvarıyor, arıyor!”

³⁰ Said Nursî: **Şualar**, Envar Neşriyat, İstanbul, 1988, sh. 285

³¹ Said Nursî, **Hutbe-i Şâmiye**, age, sh. 77

³² Said Nursî: **Emirdağ Lahikası II**, Envar Neş. İstanbul, 1990, sh. 100

V.SONUÇ:

Allah'ımız; kâinattaki Rububiyet Kanunları ile zerrattan seyherata herşeyi ölçülü ve dengeli şekilde yaratıp tevzîn etmekte olup; herşey O'nun idare ve himayesi altında O'na boyun eğmiştir. İnsan da ibadet, adalet, iktisat ve nezafetle Yaratıcı'sının kâinatta carî bu İlahî kanun, adalet ve emirlerine uymak durumdadır. Aksi halde, insanoğlu hem şahsına, hem çevresine maddî-manevî zarar verecek, dünyayı da kendini için gittikçe yaşanamaz hale getirecektir.

“Yaradılışı icabı, insanın nefsindeki sınırlandırılmamış arzu ve duygular, bugün her türlü insaf ölçülerini aşmış; özellikle sadece 20. Asrın savaşları, insanoğlunun tarihi boyunca yaşadığı toplam vahşeti geride bırakmıştır. Globalleşme ile birlikte ADALETSİZLİK hem kısmen boyut ve kılık değiştirmiş, hem de alenî ve yasal hale gelerek sistemleştirilmiştir.

Fertler arası, aile içi ve ülkeler arası boyutundan, küresel ölçekte çevreyi tahribe kadar her alandaki bu adaletsizliklerin azaltılması ve önlenmesi için yapılmakta olan (teorik ve pratik) çalışmaların yeterli olmadığı aşikârdır.”³³

İşte, insanlık âlemini bugün içine düştüğü adaletsizlik, nezafetsizlik ve şükürsüzlükten kurtarmak için, semavî din mensupları; insanları yaratılış ve fitratları gereği olan ibadet ve şükre sevk etmek suretiyle; hem insanın kendisini, hem de toplumu huzur ve sükûna kavuşturmuş olacaktırlar. Böylece Alem-i İslam ve bütün dünyada, insanlığın irşadı için Asrımızın Kur'an Tefsiri Risale-i Nur eserlerini kendilerine rehber edip, onları gelecek nesillere okullarda okutmaları lâzımdır. Risale-i Nurlar, Allah'ımızı isim, fiil ve sıfatlarıyla bize tanıtarak, marifetullah ve muhabbetullah dersleriyle büyük bir ruhanî lezzet veriyor; insanı kendine ve topluma verebileceği zararlardan kurtarıyor. Rabbimiz, nasıl bugünkü insanlık âlemine rahmetiyle bahşettiği medeniyet harikalarıyla, madde âleminde yolları kısaltmış; mâneviyat âleminde de, kaynağı sadece Kur'an-ı Azimüşşan ve Hadis-i Şerifler olan Risale-i Nurları bahşederek en kısa yolu göstermiştir: “Eskiden kırk günden tut, tâ kırk seneye kadar bir seyrü sülûk ile bazı hakaik-ı imaniyeye ancak çıkabilirdi. Şimdi ise, Cenab-ı Hakkın rahmetiyle, kırk dakikada o hakaik çıkarılacak bir yol bulursa, o yola karşı lakayt kalmak elbette kâr-ı akıl değil... Bilirsiniz ki, eğer dalâlet cehaletten gelse izalesi kolaydır. Fakat dalâlet fenden ve ilimden gelse izalesi müşküldür. Eski zamanda ikinci kısım binde bir bulunuyordu. Bulunanlardan ancak binden biri **irşadla** yola gelebilirdi. **Çünkü öyleler kendilerini beğeniyorlar. Hem bilmiyorlar, hem kendilerini bilir zannediyorlar.** Cenab-ı Hak şu zamanda, İ'câz-ı Kur'an'ın mânevî lemeâtından olan mâlum SÖZLERİ, şu dalâlet zındıkasına bir tiryak hâsiyetini vermiş tasav-

³³ MORAL Dünyası DERGİSİ, sayı 37, Nisan 2007, **Bediüzzaman Eki**, sh. 5

vurundayım.”³⁴ **Risale-i Nur ve talebelerinin tek gayesi; hakaik-ı esasiye-i imaniye ve Kur’aniyeti berahin-i katiye ile insanlığa ders vermektedir.**

Bugüne kadar kırk dile çevrilen Risale-i Nurlar, imanın altı şartından, başta Allah ve Ahirete iman olarak, en derin îman hakikatlerini, herkesin anlayacağı tarzda, asrımızın ihtiyaç ve anlayışına uygun olarak izah ve ispat etmektedir. Böylece onu okuyan tahkikî imanlı kişilerin başlarında **her vakit** manevi bir yasağcı bulundurarak, onları her türlü fenalıktan alıkoymaktadır. Risale-i Nurların gerek bu asrın, gerekse önümüzdeki asrın beşeriyetini tenvir ve irşad edecek kıymette olduğunun delili; bu sempozyumda olduğu gibi, Risale-i Nurlar hakkında dünya çapında düzenlenen Uluslararası Bediüzzaman ve Risale-i Nur Sempozyum ve Panelleridir.³⁵

Dünyanın her yerinde düzenlenen, ekserisi İslam ve diğer semavî din âlim ve ilahiyatçılarının tebliğlerinin sunulduğu bu toplantılarda; insanlığı bugünkü maddî-manevî bunalım ve anarşiden kurtarabilmek için, Risale-i Nurlara gereken ehemmiyetin verilmesi gerektiği dile getirilmektedir.³⁶ Nitekim Amerika ve Rusya gibi dünyanın büyük devletlerinde, hapishanelerde mahpusların ıslahı için Risale-i Nurlardan (özellikle **Meyve Risalesi**) faydalanıldığına şahid oluyoruz. Bediüzzaman Hazretleri bize şu müjdeyi veriyor: “İnşallah bir zaman onlar (resmî makamlar) Risale-i Nurların resmen neşrine mecbur olacaklar.”³⁷ Âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamberimiz Hz.Muhammed Aleyhissalatü Vesselam’ın müjdesi ise: “**Hz. İsa Aleyhisselam nâzil olup gelecek, ümmetinden olacak, şeriatıyla amel edecektir.**”³⁸

³⁴ Said Nursî: **Mektubat**, Söz Basım Yayın, İstanbul, 2005 sh. 48

³⁵ 1991 den beri **İstanbul İlim ve Kültür Vakfı**’nın İstanbul ve Ankara’da şimdikiye kadar düzenlediği yedi Sempozyumla; yurt dışında Endonezya, Fas, Cezayir, Mısır, Malezya, Avusturya, Yemen, Almanya, Ürdün, Çad ve Singapur gibi ülkelerde yapılan otuzdan fazla uluslararası Bediüzzaman ve Risale-i Nur sempozyum ve panellerini zikredebiliriz..

³⁶ Bkz. Ian Markham, Jane Smith vd: **Çok kültürlü Bir Dünyada İmanlı, Anamlı ve Barış içinde Yaşama Pratiği: Risale-i Nur Yaklaşımı. Uluslararası Bediüzzaman Sempozyumu 3-5 Ekim 2004**, İstanbul İlim ve Kültür Vakfı Yayını

³⁷ Said Nursî: **Emirdağ Lahikası I**, Envar Neş. İstanbul, 1990 sh. 258

³⁸ Said Nursî: **Mektubat**, Söz Basım Yayın, İstanbul, 2005. sh. 666